

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ФОНДІВ НА БОНУС

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт вислав до конгресу письмо, в котрім домагається від нього ухвалення фондів на виплату бонуса для ветеранів.

Президент каже, що обчислення департаменту скарбу показують, що на цю ціль уряд потребує суми 2 мільярдів 249 мільйонів доларів. Кошти роздання бонуса президент обчислює на 12 мільйонів 178 тисяч 375 доларів.

Президент не говорить у своїм письмі нічого про нові податки. Текст письма лишено в тайні.

ПІВДЕННІ ДЕМОКРАТИ ПОВСТАЮТЬ ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

МЕЙКОН (Джорджія). — Коло 3,500 демократів з 17 полудневих стейтів зібралися тут на масове віче та проголосили Джорджійського губернатора Юджіна Толмиджа своїм кандидатом на уряд президента Злучених Держав.

Бесіди на цих зборах виступали завзято проти президента Рузвельта, називаючи його комуністом і соціалістом. Таксамо завзято виступали вони проти „нового розділу” та проти муринів. Вони звали південних демократів виступати в обороні прав південних стейтів, що, мовляв, загрожено соціалістичною й комуністичною політикою президента Рузвельта, кепсько прикритою покришкою демократії. Вони закликали до оборони прав стейтів та прав найвищого суду.

МАЙНЕРИ ЗА ОБМЕЖЕННЯ СУДУ.

ВАШИНГТОН. — Конвенція майнерської юнії „Юнайтід Майн Воркерс оф Америка” заявила одноголосно за обмеження прав найвищого суду Злучених Держав об'являти ухвалені конгресом закони неконституційними.

На конвенції, що має 1,716 делегатів, з'явився сенатор Джозеф Гофі та закликав майнерів далі добиватися ухвалення закону про регуляцію вуглевого промислу.

Конвенція признала за основні домагання юнії такі: 6-годинний день праці, 5-денний тиждень, удержання закону Гоффа та закону Вагнера, підтримання урядового плану суспільного забезпечення, захорона конституційних прав свободи слова й свободи преси, повалення пропозованих тепер у конгресі „законів проти бунту”.

БУДУТЬ РОЗСЛІДЖУВАТИ ПЛАН ТАВНСЕНДА.

ВАШИНГТОН. — Резолюція за розслідження плану Тавнсена про пенсії на старі роки зискала собі в конгресі стільки прихильників, що вона певно буде ухвалена.

Конгресмени, що промовляли в цій справі, вказували, що це слідство розкриє народові вартість усіх подібних планів. Вони звертали увагу, що такі демагогічні клічі й плани дають нагоду демагогам творити політичні рекети.

ПОЛІЦІЯНА КОНТРОЛЯ НАД НАСЕЛЕННЯМ.

СТ. ПОЛ. — Миська рада видала миський закон („ординенс”), що набуває всі люди, що колинебудь за останніх 10 літ були карані за якийнебудь злочин, мають зареєструватися в поліції та зложити там відбитки своїх пальців.

За непослух наложена кара в'язниці до 3 місяців та гривня в сумі \$100.

СТРАЙК ОБСЛУГИ ХМАРОДЕРІВ ШИРИТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Юнія робітників, занятих при обслуговуванні високих будинків, постановила викликати на страйк робітників найвищого будинку в світі, так званого Емпайер Стейт Билдинг.

Юнія добивалася від заряду признання юнії, але Алфред Смит, голова дирекції заряду дому, зігнував домагання робітників.

СМИТ КАЖЕ, ЩО РУЗВЕЛТ ЙОГО ІГНОРУЄ.

НЮ ЙОРК. — Алфред Смит заявив, що він не буде відповідати на відповідь сенатора Робінсона на свій напад на президента Рузвельта, але домагається відповіді на цю промову від президента Рузвельта.

Смит каже, що Робінсонова промова не вияснює питання, яке він, Ал Смит, поставив.

НОВА ФОРМА СТРАЙКУ.

АКРОН (Огайо). — Для протесту проти відправлення з роботи юнійного робітника коло тисячі робітників місцевої фабрики підприємства „Файрстоун Тайер енд Робер Ко” покинули роботу, але не виходили з фабрики, тільки сиділи в ній бездіяльно коло машин. Коли прийшов час на зміну „шихти”, деякі робітники покинули фабрику, а деякі лишилися далі на своїх місцях коло машин.

Заряд називає „пасивний опір” робітників спробою застрашувати заряд і робітників, охочих до праці.

НЕГРАМОТНІСТЬ У ЮГО-СЛАВІ.

Найменше неграмотних у Югославії є у словінців, бо всього 5½ проц. Далше йдуть: Білгород — 11 проц. Савська бановина — 27 проц., Дунайська — 39 проц., Приморська (Дальматія) — 57 проц., Моравська і Дринська — 62 проц., Зетська — 66 проц., Вардарська — 71 проц. і найбільше: Вербаська бановина — 72½ проц.

ЗА НИЩЕННЯ ПРОЦЕСОВИХ АКТІВ.

В Познані відбулася апеляційна розправа бувшого урядовця прокуратури Казимира Штрайха і тов., що за відповідну винагороду нищили процесові акти. Штрайха засуджено на 2 роки в'язниці, а співобвинувачених Котерну і Бліхарського на 1 рік в'язниці. При виконанні кари суд доручив пристосувати найновіший розпорядок у справі амнесії.

ПО ДОЛЯРОВЕ РУНО.

Галицькі москвофіли, висмоктавши до краю майно „Народного Дому”, задумують тепер шукати порятунку в Америці. Як подає варшавське „Русское Слово”, вони хочуть вислати до Америки ославленого Михайла Цебринського „для збору серед галицьких переселенців пожертвований для РСО”.

ДОДАТКОВИЙ ПОДАТОК ЗА ФІРМИ В ЧУЖІЙ МОВІ.

Міністер фінансів у Румунії заповняв окремими подрібними інструкціями для фінансових адміністрацій, як мають стягати додатковий податок за фірмові написи чужою мовою. Цей податок вносить дванадцять відсотків від державного податку. Його мають платити всі купецькі, ремісничі й промислові підприємства, які мають фірмові написи чужою мовою. А чужими вважають всі нерумунські мови.

Цей додаток треба обчислювати, вже від 1 квітня почавши. Він платний нараз за всі квартали (тепер три), які припадали для стягальності державного податку. Виходить, що цей податковий додаток мусять податники заплатити зараз за всі три квартали разом.

ЛЯЛЬКИ ЗАМІСЦЬ ЗАРУКАВКІВ.

Зарукавки виходять у Парижі з моди. Бодай на цей сезон. Вони завеликі, хоч і дуже вигідні. Прийшла нова мода: парижанки носять у руках на вулиці ляльки. Ляльки ці доходять до величчии малої дитини. Заступають вони зарукавки тим, що можна їх відчиняти як скриньку і до середини ховати всі ті дрібниці, що до сі лежали в зарукавках: монетку, пудерницю, хустинку, гребінь, навіть більшу частину гардероба.

САНЬМИ ПО САГАРІ.

В Парижі зладив один інженір, що знає добре африканські пустині, модель моторових саней, які мають стати єдиним засобом комунікації через піски пустині. Є це сані з дуже широкими полозами, що посуваються по піску з допомогою мотору і пропелера, як при літаку. Винахідник уладить у найближчому часі рекламну подорож по Сагарі тими саними.

ВИКОНУЮТЬ КАРУ СМЕРТІ.

У стейтовій в'язниці в Нешвіл, Тенесі, виконано кару смерті при допомозі електричного крісла на 26-літнім мурині Луїсі Вилісі, що, відсиджуючи кару довічного в'язництва за викрадення людини, пробував утекти з в'язниці й при тому вбив одного в'язня, котрому заряд припоручив стерегти брами.

„КОРОЛЕВА ДОМАШНЬОГО ОГНИЩА”.

В недовгому часі в Туреччині відбудуться вибори „королеви домашнього огнища”, яка дістане від держави крім почестей грошеву нагороду. Вона повинна проявити досконалість у кухні, в шитті і взагалі в домашньому господарстві.

СКАРБ ПІД ФУНДАМЕНТОМ.

Підчас копання фундаментів при вул. Солец в Варшаві викопано подовгастих збанок із золотими і срібними монетами з 16-го віку. Ці монети розкопали між себе робітники. Кільканадцять золотих штук відбрала поліція і їх передано консерваторові при комісаріаті уряду.

„МОВА БОГІВ”.

Кореспондент московської „Правди” в Ектеринбурзі (Свердловську) записав такі вислови: „Свердловським-снабсвит”, „База СВО”, „Фор-мразведка”. В Нижньому Новгороді: „Стоп”, „Подукл”. В Харкові: „Хмор”, „ВРЛ ХМ-ЗШ”, „ХМГЗ”, ХММІ”. „Правда” відмовляється пояснити, що значать ці скупчення букв і зазначає, що не знає, хто може розв'язати ці ребуси.

ДВА РАЗИ БАБУ ХОВАЛИ.

В Ровдніях біля Праги в літничі померла баба й один легіонар. Трупи положили до деревни, але люди похоронного інституту мерців поміняли і бабу ховали як легіонара зі всіми військовими почестями. Трохи пізніше відбувся другий похорон. Дочка померлої спізналась і востаннє хотіла бачити мертву матір. На її прохання труну отворили і вона побачила трупу легіонара, одягненого в однострій з декорациями. Дочка з переляку омаїла. На це бабу розкопали та ще раз поховали вже без військової паради. Розуміється, легіонара поховано з належними військовими почестями.

АКЦІЯ ДЛЯ ПОПРАВИ КУРЯЧОЇ РАСИ.

На основі рішень усіх громадських рад станіславського повіту повітовий виділ приступив до повного поширення однакової курячої раси „кармазинів” по всіх селах. До сі перевернено акцію в 11 селлах, вимінюючи расові коготи за нерасові. З весною акція обійме інші громади.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ З БЕРЕЗИ КАРТУСЬКОЇ.

Дня 21. грудня м. р. випущено з Берези Картуської студента прав Дениса Притуляка з Долини й Олександра Гасина з Конохова. Обох держано по 4 місяці. Крім того випущено Петра Филипу з Денисова, що просидів там 14 місяців. Залишилося в Березі ще 56 осіб, з того 37 українців, 13 комуністів і 6 євдеків.

БОГОХУЛЬНІ ЛЕТИЮЧКИ В ВАРШАВІ.

У Варшаві появилася в останніх днях велика скількість летиючок, в яких між іншим зневажується папу і духовенство та закликається до боротьби з церквою. Авторка летиючки — якась К. Сандецька — покинулася на свою візію і твердить, що Бог казав їй боротися, щоби папа не носив хреста на пантофлях і щоби папа не називався св. отцем. Цікаво, що летиючка друкована в друкарні „Волномисльця”.

БАНКОВІ НАДУЖИТТЯ.

В Лешні покінчився 8-денний процес членів надзірної ради та урядовців кооперативного Банку Людового, що своєю господарською спричинили низці осіб шкоду на чверть мільйона злотих. З обвинувачених засуджено трьох на три роки в'язниці, одного на 2, одного на 1 рік, а чотирьох увільнено від вини і кари.

ТРАГІЧНІ НАСЛІДКИ БОКСУ.

15-літній гімназійний учні білостоцької гімназії, Володислав Погожельський і Жигмонт Залевський, вернувшись зі школи додому, вправлялися в боксі. Удар Залевського були так сильні, що Погожельському трісли кровоносні судини і він після перевезення до шпиталю помер.

ЦЕРКВИ В РИМІ.

Як подає „Діярію Ватикано”, в Римі є тепер 405 церков, 207 каплиць і 70 ораторій. З цього великого числа церков є тільки 84 парохіяльні церкви. В останніх роках побудовано 26 нових церков.

СКОНФІСКУВАЛИ ГАЗЕТИ.

В Ужгороді сконфіскували одного тижня 4 газети. Сконфісковані були: Руський Вєстник куртяківської партії, що тоді вийшов по 6-місячній застановленню, далі комуністичний Мункаш Уйшаг, Голос Життя й орган соц.-дем. партії Вперед. Руський Вєстник сконфіскували за критику діяльності жандармерії, а Вперед — за критику податкових ексцезів. Комуністичні газети сконфісковано за різні напади й критики.

ДВА НЕЧАСИ.

В Празі живуть тепер два Яроміри Нечаси: один посол і міністер, а другий — лікар. Одної пізньої ночі загремів дзвінок телефону і якийсь чоловік збентеженим голосом просив д-ра Нечаса, щоб прибув на подану адресу, бо жінка має породити дитину. — „Це не я, але зараз закличу другого Нечаса” — сказав міністер і сам зателефонував лікареві Нечасові. Другого дня лікар зривався до міністерської ради, бо запрошення прийшло на мильну адресу до нього.

ЖІНКА ЗАРИЗАЛА ЧОЛОВІКА.

У Ботошанах (Румунія) прийшло до сварки між власником дому Іоном Флореску, що тиється в місті великою пошаною, і його жінкою. Дві години пізніше знайдено його вбитого дощем. Арештовано його жінку й вона призналась, що всадила своїм чоловікові 20 ножів, а до того ще й перерізала горло.

ІНТЕРВЕНЮЮТЬ У СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ

УЖГОРОД (Закарпаття). — До президента Закарпаття, Розсіпая, ходила делегация, в склад якої входили д-р Брашайко, посол Ревай та редактор Ключурак, щоб інтерв'ювати в справі виселення яких 800 українських іммігрантів, бувших вояків Української Галицької Армії. Президент заявив, що він тут нічого вдіяти не може, бо приказ прийшов з Праги, а чеський уряд відплачується Польщі за виселення чеських горожан з Польщі тим, що отсе виселює — польських горожан. Перебуваючі на Закарпатті українські іммігранти це головню ті, що не можуть вертатись до Польщі. Їх виселення рівняється тюрмі, бо по їх повороті до Галичини польська поліція їх арештує.

Кажуть, що чеська поліція зачала забирати від українських іммігрантів пашпорти підступом, заявляючи, що це є звичайна перевірка пашпортів. Додерва згодом виявилось, яка цьому властива причина.

Закарпатські часописи огірені таким поступованням чеської влади, що видає на поталу польській поліції політичних іммігрантів, а такими є українські іммігранти на Закарпатті.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИХ СОБАНДУРИСТІВ У МОСКВІ.

ЛЬВІВ. — У повищій справі подає львівське „Діло” таке:

Після нового поневолення України Московію бандуру довгий час вважали контрреволюційним інструментом і шойно після „остаточного розгрому жовто-блакитного бандитизму”, себто після смерті Скрипника, стало відомим, що грати на бандурі дозволено, але з деякими обмеженнями. Бандуру проголошено інструментом бідняків, які при її допомозі „співали пісні горя, гніву та протесту”, як пишуть „Ізвестія”. А тому бандуристам дозволяється співати лише пісні бідняцькі, бурлацькі, чумацькі та рекрутські, але, Боже борони, козацькі чи духовні. Ідучи далі назустріч народним бажанням, советський уряд дозволив створити на Україні „українську державну капелю бандуристів”, яка з першим виступом поїхала до Москви, де грала в присутності самого Сталіна. Московські газети дуже хвалили мистецтво бандуристів, але закинули їм, що грають лиш українські, а не „общесоюзні” пісні. Отже треба надіятися, що невдовзі українська державна капеля включить у свій репертуар: „Ой, яблочко, куда котишься”.

СУДДЯ У ЛЬВОВІ НЕ ЗНАЄ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

ЛЬВІВ. — Дня 10. січня відбувалася в городськмі міській суді, відділ 31, карна розправа Івана Домбчевського. На розправі суддя Ольхавя відмовився записягнути свідка українською мовою, кажучи, що по „руськи” не вміє.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ У ПАМ'ЯТЬ ПРОГОЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТІ.

ЛЬВІВ. — У пам'ят 18-тих роковин проголошення Самостійності Української Держави заходом Центрального Комітету відбудеться 12. лютого в салі Великого Театру великий концерт, у яким возьме участь світова п'яністка Любка Колесса, що приїде на це свято спеціально з заграниці. Виступить на ній теж оперова співачка Марія Сокіл і симфонічна оркестра під проводом Антона Рудницького.

ПОМЕР СОТНИК УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

ГАЛИЧ (Галичина). — Несподівано й передчасно помер повітовий суддя д-р Михайло Лепкало, бувший сотник УГА, людина рідких чеснот характеру, добрий громадянин і суддя, що серед несприятливих нинішніх обставин ніколи не понизив національної честі. Свою любов до Вітчизни доказав ділом як старшина УГА.

СТУДЕНТИ В БОРОТБІ ЗА ВОЛЮ.

КАІРО (Єгипет). — У понеділок вбито при демонстраціях одного студента. При похороні знову вбито одного з демонструючих. У Манзурі теж убито одного студента. Уряд позмакав уже й нижчі школи. Та це не помагає. Смерть не відстрашує молоді від дальших демонстрацій, яких цілком є добути більшої свободи для Єгипту. Бритійська поліція оббріжує демонструючих студентів спеціально спрепарованим чорнилом, щоб легше потім переводити арешти й карати учасників демонстрацій, пізнаючи їх легко по плямах з чорнила, які не сходять упродовж кількох днів.

НІМЕЧЧИНА СИЛЬНА Й ОБЕДНАНА.

ЛОНДОН. — Фредерик Бірчл, гострий критик нацистського режиму, признає, що Гітлер, вступуючи в четвертий рік своєї влади, збудував сильну Німеччину, яка тепер заняла одно з перших місць в Європі. Чи його політика вийде остаточно Німеччині на добре, це інша справа, каже Бірчл. Але покищо він Німеччину скріпив і щодо цього не може бути ніяких сумнівів. Його влада є сьогодні сильніша від влади Сталіна і Мусоліні.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Irish newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016.
4-0807.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВА УДАРИ В ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕСТИЖ

Вистарчить, тільки перечитувати те, що пише сама польська преса в краю, щоб переконалися, що їй уже не можливо закрити того, що варшавський процес за вбивство міністра Перацького не приніс Польщі ніякої користі, а навпаки: приніс шкоду, і то під кожним оглядом.

А найгірше для Польщі те, що у зв'язку з тим процесом знову виринули в загранічній пресі пригадки про ослаблену польську "пацифікацію". А тому, що вбитий Перацький був одним з головних винуватців цієї "пацифікації", то річ природна, що і його вбивство набирає ще й із того боку цілком іншого освітлення.

"Пацифікація" стрінулася з осудом цілого культурного світу. А тепер той самий світ осуджує ще й спосіб процесу над українськими націоналістами у Варшаві, як теж надзвичайно високий і жорстокий вимір кари. Бачимо, що як в одній так і в другій випадку Польща прогала і потерпіла на своїм престижі. Щобільше, як одна так і друга справа розбила до певної міри навіть і польське громадянство. Не дуримо себе, що воно розбилося з якогось людського почуття до потерпілого українського народу, чи до тих наших героїчних синів і дочок, що віддають своє життя на службу українській ідеї. Ні. Польська суспільність розбита головню тому, що в ній уже чимраз більше є таких, що бачать наглядно, що польська політика супроти українців веде Польщу до гробу.

З того боку є дуже характеристичний лист, який одержав великий польський письменник Стефан Жеромський у часі "пацифікації" від свого приятеля-поляка, а в якому цей приятель звинувачував Жеромського, щоб він щось зробив, щоб такі річі як "пацифікація" не мали місця в Польщі. Жеромський дав приятелю дуже характеристичну відповідь: казав, що з німцями не може бути згоди, а тільки війна, але з українцями — треба погодитися. А разом з тим звертає йому увагу, що він, говорячи про польську "пацифікацію", є "більше людиною, яка відчуває українську кривду, ніж поляком". На те останнє покликується ньюорський "Новий Світ" і радить полякам завжди пам'ятати, навіть у таких випадках як "пацифікація" чи "варшавський процес", на те, що "ніколи не треба переставати бути поляком". Чи Жеромський так думав, як "Новий Світ", це інша справа. Та про це хай спорять поляки. Ми тільки це реєструємо. Та нам здається, що одиницями будівничими Польщі є такі ті поляки, що якнайгірше Польщу критикують. Але їх є небагато, а їхній голос є голосом — вопіючого в пустині. Тому Польща мусить перейти ще одну велику катастрофу й або відродиться, або розлетіться. До цієї катастрофи ведуть її "пацифікації" і "варшавські процеси", хоч є ще й інші причини.

А. Швед.

КУРЯЧА ВІЙНА

(Оповідання).

(7)

Софрон не знав, що сталося. Вискочив з ліжка і так, як стояв, прибіг до жінки на порозі хати.

— А то що?! — крикнув здивований, побачивши португальського великана. — Який чорт приніс ту біду?

Голендер сказав жваво, та скоро втомився. Португал все ще стояв непохитно на своїх великих жовтих ногах. Тепер скочив і дівав голендра під себе. Боже! Як він товк крильми і бив зубом!

"Хі-хі-хі!" почувся з Бартюкової стайні. Відтам виїшла Текля, регочучи так, що їй аж живіт трясся. З хати виїснулася голова Бартюка. І він сунувся.

Маланку вхопила страшна лють. І її муж розсердився. Маланка вистригнула з хати і метнулася до когутів. Софрон за нею.

— Вхопи бестію за шию і відкинь! Він вбе мого когута! — кричала Маланка.

— Пусті! — кричала Текля і прискочила з високою піднесеними грізми. І Тимко надбів. Ще закни надбів, Софрон.

вже вхопив португала за шию, так, як хапають злісні гуси, і пару разів добре закрутив ним.

— Скрутиш йому в'язи! — кричала Маланка.

— А чоуж би ні? — відповів Софрон і ще сильніше крутив ним. — Нащож ви справадили його, коли на цим подвір'ю другий когут цілком непотрібний?

— Пусті його! — кричала Текля і кинулася до Тринки, щоб свого когута відібрати.

— На, маеш його! — відповів Тринка. Замахнувшись португалом і кинув його так, що когут опинився під стіною стайні.

— Ти вбив його, то й твого чорт возмє! — крикнула Текля і тараннула його гралями так, що він ані не дригнув.

— Мій когут! — скрикнула Маланка і неначе скаменіла, стоячи над небіжчиком.

Португал також мав досить. Тринка скрутив йому в'язи. Крутився, як колесо, головою баламкав. Текля і до нього прискочила з гралями і одним ударом добила його, кажучи:

— Вже не будеш терпіти!

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРІВ.
(3 львівського часопису "Новий Час").

(45)

На думку згідних зізнань усіх товаришів, Бандера мав особливий вплив. У цьому 23-літньому, напів дитині, бачимо часом, що ми є близько якоїсь латології. Це є найбільше потрясаюче.

А тепер його роль в справі вбивства мін. Перацького. Підгайний виявив, що це саме Бандера наклонив Мацейка до подорожі до Варшави з метою вбити мін. Перацького. Револьвер, який Мацейко дістав, був ужитий перед тим до вбивства Бачинського. Відповідає це об'єктивному ореченню інституту судових експертиз.

З інших оповідань знаємо, що Бандера спрямував Мацейка до Варшави. Бандера дав йому фальшиві документи. Вкінці відомо, що до того вбивства приготувалися вже в 1933 р. Грунт приготував Дацко-Лебедь. Тоді Бандера опікувався Лебедем. Малюца на приказ Бандери виїжджати улаштувати, "хати". Знов експертизи, знов зізнання, взаємно згідні і взаємно пов'язані. Є певне, що Бандера звинувачує теж через наклонювання, як і через поміч, у ділянці Мацейков. Є зовсім певне, що Бандера проводив усіми підсудними до цієї хвилі, так, як їм проводив у в'язниці, пишучи до них прокламації на ложках і їдниках. Це є не тільки провідник, але один з найважливіших винуватців убивства мін. Перацького; тим, який цілу організацію змонтував, організував, вкінці причинився, що діла знаменито і зробила своє.

Підгайний.

Опісля переходить прокуратор до обвинуваченого Підгайного.

Хто є Підгайний?

Обвинувачений за те, що є боевим референтом, що є помічником, одним з головних у вбивстві мін. Перацького, відповідає: я зовсім не хотів відірвати південно-східні вояцтва. Я не знав, якого ресорту міністром був Перацький. Чи це не є найбільша хитрість, получена з невеликою відвагою, чи може якесь незвичайне вбожество думки. Здається, що в одному випадку є деяке вбожество. Вбоже-

ство віри. Хочу тут спростувати одну памилку в акті обвинувачення. А саме: сказано там, що він має 31 літ; ні, він матиме шойно за кілька днів 30 літ. Кружляє про нього легенда, що вже в 1926 р. "зробив" куратора Собинського разом з Романом Шухевичем. І в одному місці казка, що "зробив" по героїськи. Значим від деяких подробиць. Псевдонім "Бик". Арештований 14. червня 1934 р., напередодні вбивства мін. Перацького, має при собі і вдома доволі компромітуючі річєві докази. І саме те дає початок його великій, що так скажу, уступливості підчас переслухання. Знайдено при ньому 40 револьверових набоїв калібру 9 мм., у цьому "38" зі статистичними стрільнями, "дверевська" інструкція нищення", яку, як каже, дістав від Бандери. Між річчями Підгайного знаходиться легітимізація на ім'я Романа Шухевича, записник, де є напр. замітка, "від'їзд з Львова до Варшави" і тут година. Чому цікавився Варшавою? Вкінці є т. зв. "клічка", тобто папірець, на якому обговорена одна організаційна справа. Частина цієї нотатки писана по польськи. Підгайний признає, що в Данцігу належав до Військової Організації, працював на військових курсах і був секретарем данцігського центру. Коли Коновалець мав клопіт, то до Львова їхав саме Підгайний. Підгайний каже теж у свідстві про достарчування рути, арешнику і скорострілу, про свою роль у зв'язку з замахом на куратора Собинського, і вже тоді згадує Бандеру як свого команданта. З зізнань Малюці і Сполського та цілої низки здогадів і доказів виходить ясно, що в Підгайнім зосередився боевий відділ, а він сам признає, що брав участь у нападі на советський консулат, Бачинського і Кособудзького, що дав деякі інструкції в справі вбивства Бабія, що їздив до Луцька, щоб дати традицію Волині, тобто приготувати замах на волинського воеводу. На питання, чи був боевим референтом, Підгайний рішучо заперечив. Догодувався, що не був ним, бо мусів висчислюватися

перед Бандерою в організаційних грошей. А подруге: не брав участі в засіданнях екзекутиви.

Автім знаємо, що інструкція заборонювала боевому референтові деконспіруватися навіть перед членами ОУН.

Все це може ще не є вирішенням питання, чи Підгайний був боевим референтом, однак у всякому разі те, що нам Підгайний жертвує як проти-доказ, є дуже мало. Зрештою навіщо пригадуватися над тим, чи мав він вищу рангу, ніж приписує собі. Нам іде про вчинки Підгайного, а також про те, чи відслонився нам без решти, чи може це людина, яка і в цьому не мала характеру, бо хотів ще залишити тайні шховки, щоб на випадок якоїсь потреби можна було легітимуватися та оправдатися у відношенні до товаришів тим, що багато річєй не виявив. Є дані, що Підгайний пристосував саме таку тактику. Віже Сполський признає, що він вибухові матеріали від Карпинця, "Бика", тобто дає Підгайного. Знаємо від Мигалія, що Підгайний мав діло з вибуховими матеріалами, наприклад — у справі консуляту, бомби під кріслом Кособудзького в кінці і в друкарні Яськова. Підгайний не хоче признається до них. Так само, коли йшло про Кособудзького і Бачинського — з револьверами.

Фактично Підгайний сам розділював револьвери, а не каже всієї правди, що мав доступ до магазинів революційної зброї, коли вже не бачилих на провинції, то в кожному разі підручних у Львові.

Коли переходимо до справи вбивства мін. Перацького, то шойно тут виявляється вся нещирість Підгайного. Хочу звернути увагу на абсурдність оборони, мовляв — не був свідомий, що йшло тут про такий замах! Сам Підгайний признає, що на 1—2 місяці перед замахом Бандера казав йому, що заграження жадає від бази "виказатися більшим чином, що приготуватися більше підприємств. Причини були відомі Бандері. Від Підгайного зажадали чоловіка, рішення на все та достарчення зброї. Це зовсім певне. А водночас Підгайний піддержував контакт з тими, що перод убивством вели акцію у Варшаві, і це є найхарактеристичніше. Мигалія виявив, що з доручення Підгайного в перших днях червня 1934 р. виїхав до Варшави листа з витинком з часопису, в якому

була згадка, що мін. Перацький є на інспекції в Галичині. Насувається здогад: коли мін. Перацький був у Східній Галичині, як відомо, що виїзди на інспекцію приходять без розгослос, то Лебедь у першій хвилині міг не знати про неприйняття міністра у Варшаві і треба було повідомити, щоб не експонувався і не наражувався. Мусів це бути якийсь умовлений знак, узгоджений і перше вже з Лебедем обговорена інформація.

Якщо хто сказав би, що був це вершок нерозваги, всупереч усяким засадам конспірації, то маю на це відповідь. Обсервуючи ОУН, не треба від тих людей постійно вимагати доказів, що вони добрі конспіратори. Ось кілька прикладів:

Карпинець приготував бомби. Та його вживали й до транспорту літератури. Чи так виспеціалізуваний чоловік не повинен бути вілмежований від усяких інших функцій і бережений найбільшій тайною від усяких контактів, а зокрема граничних, залізничних і транспортів? А далше, чи це слушно, щоб провідник Бандера контактувався з Карпинцем? Не зважаючи на необережність, цей лист має важке значення.

Підгайний не хоче сказати, хто йому дав приказ: раз каже, що Бандера, пізніше, що Долинський, бо числив, що він є за границею. А потім знову змінює фронт. І це є четверта неправда. Малюца знавав у справі контакту з Лебедем, коли цей приїхав до Львова в 1934 р. Йшло про інструкцію, дану Малюці Лебедем. Малюца, що не має причини обтяжувати Підгайного, консеквентно три рази повторює своє твердження, що Бандера дав йому приказ сконтактувати Підгайного з Лебедем, і то, не зважаючи на те, що йому сказали, що Підгайний тому перече.

Врешті на розправі Малюца потвердив це. Це для мене доказане й певне. Тому всякі свідомості і не припускали, що річ іде про мін. Перацького — між байки вложу.

А якби ви врешті, панове судді, захиталися в своїй певності, то треба взяти одно під увагу. Револьвер був даний, був даний Мацейкові, який мав його вжити. Остаточного байдуже, чи Підгайний здавав собі справу, що якраз Бронислав Перацький буде вбитий. Вистарчить, що Підгайний знав, що буде вбитий чоловік, а це досить для арт. 225; це є досить, щоб була гилота.

В год. 12.30 предсідник зарядив обідову перерву.

По перерві промовляє дальше прокуратор Желєнський.

Малюца.

Переходячи до обвинуваченого Малюці, прокуратор зазначає, що з власних його зізнань, потверджених іншими даними, ясно, що належить до ОУН від кінця 1931-го р. або зпочатку 1932-го р. Вживає псевдонімів: Емір, Крук, Чорний і це інших, яких не виявив. Початок його організаційної кар'єри це виїзд Іртеня в травні, чи в червні 1932 р. В актах Сепіка читаємо: Завізвати Іртеня; його неприйняття в краю уможливило поставлення там на місце іншого, енергійнішого чоловіка. Наслідником Іртеня, цим енергійнішим чоловіком, був Малюца. Пише про нього Сеник до Коновальця, що він виявляв теоретичні здібности. Становище, що його займав два роки, це становище організаційного референта, це одна з найважливіших ступенів Краєвої Екзекутиви, бо обіймає безпосередній нагляд над цілою організаційною сіткою, так само на т. зв. окупованому просторі, як і далше. Коновалець також зазначає свою кар'єру в УВО на місці організаційного референта.

Малюца був "аспірант" Сполським і арештований у зв'язку з убивством дир. Бабія. Самий він признається, що приготував убивство на воеводу Юзефського і приготував убивство Бабія. Словом, не треба розводитися, щоб можна було признати доказаним, що був членом організації, і то не рядовим.

Завів Малюца. Чому Малюца складав тут такі заяви? Мусимо відслідкувати до його власних викидів: "Коли прийшло вбивство мін. Перацького — сказав він — а я знайшовся в арешті, я зорієнтувався, що в зв'язку з цим убивством польська влада так енергійно буде пошукувати обвинуватків, що напевно підчас слідства багато невинних людей буде сидіти в в'язниці, а проте, чи не є слушно, щоб кілька людей, які є обвинуватками, покутувало, а інші, що не були в це втягнені, невинно не потерпіли". Не в людській силі проглянути Малюцу наскрізь і оцінити, чи ці причини є правдиві. Але не маю ніякого доказу, що говорив би проти того.

Внески, що їх з того витягну, є дуже сутні для доді одного з обвинувачених, бо буду мати чимкавати на багатьох примірах, що Малюца виявив участь різних обвинувачених, але тільки як учасність у розвитку подій, а не як їхню вину. Все, що зізнав, обертається в конструкції неправди. Малюца, а не свідомості цих людей. Чи буде говорити про Рака, Зарицьку як про тих, що відіграли деяку роль, все-таки не буде пересуджувати, що ці люди цю роль сповніли свідомо, а не раз навіть буде просто перечити. Йому йшло тільки про те, щоб признанням чинностей, dokonаних деякими людьми, обмежити, так сказати, смугу відповідальності. Рівночасно дав він про те, не зважаючи на свою правдомовність, щоб ті люди завжди ще мали оборону, що не мали свідомості, що в їхній поведінці не було вини, з виключенням самого себе й Мацека, бо він є безпечний.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

І. К., Нью Йорк, Н. Й. — Як хочете мати відповідь, то зайдіть на якесь свято Української Державности, або читайте українську пресу, або купіть собі книжку про історію України, або хоч історію останніх визвольних змагань підчас світової війни і по ній.

Союзовець, Бостон, Масс.

Питає, чи були вислані на Український Музей гроші, що отримали зі свята в пам'ять 40-літнього існування У. Н. Союзу в Бостоні. Ні. Досі такого повідомлення про висилку не надіслано до "Свободи". Тому добре зробіть, як пригадаєте цю справу тим, що держать у себе гроші, а їх ще не вислали. Як перешлють, подамо зраз згадку, щоб люди певно знали, що сталося зі збіркою.

Невідписаний, Милвокі, Віс.

Краще, щоб про такі справи не розписуватися і не передруковувати їх з американських газет. Маєте тепер науку, як треба дбати, щоб був порядок і розумна господарка громадський добром.

ПОДЯКА

Я, нижче підписана члениця 175 від У. Н. Союзу в Дітроїті, Міш., складаю щирю подяку головному урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі \$25, які мені стали великою поміччю у моїй недугі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Марія Буката.

ДАЙТЕ АМЕРИКАНЦЯМ ЗНАМЕНиту БРОШУРУ:
THE UKRAINIAN QUESTION
AND ITS
IMPORTANCE TO GREAT BRITAIN
by LANCELOT LAWTON (London)
яку шойно надіслано з Англії. Ціна з пересилкою 50 центів.

Замовляти:
"СВОБОДА",
81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УВАГА: Брошура та надається найкраще для наших політичних Клубів, як теж для ужитку молоді та всіх тих, що хотіли б представити Америці українську справу коротко, ясно й зрозуміло. Є там теж деякі міміграфічні постанови, що відносяться до українських пенсіонерів.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЯК ПИШЕТЬСЯ ПРО КОРОЛІВ.

Фредерик Т. Берчел, європейський кореспондент „Нью Йорк Таймса“, описуючи похорон англійського короля, каже:

„Всі загалом признають, що сум народу з приводу смерті цього короля (Юрія П'ятого) переходить усякі жалоби в цій країні в минулині“.

Але хто може пам'ятати всі жалоби по англійських королях у минулині? Навіть найстаріший чоловік може пам'ятати тільки три жалоби: по королеві Вікторії, по королеві Едварді Семі та по королеві Юрію П'ятім.

Невже і американських газетярів з приводу смерті короля нападає та горячка, що нападає монархістичних письменників?

ШЕВЧЕНКО І ЖАЛОБА ПО ЦАРЯХ.

Цей справи діткнувся мимоходом і Шевченко в своїм усьм сатиричним оповіданню про російську історію, у котрім говорив, що російська історія все розписується, як то кожний цар починає правити своїм краєм серед страшного неладу й бідності, а лишає край у порядку й багатстві.

Так пишеться про царів у монархістичних історіях, хоч відомо, є царі, що заставляли порядок і багатство, та є царі, що за порядок і багатство не дбали.

Який вислід може дати того роду історія? Чи не дасть вона такий результат, що читач такої історії не повірить уже такий історії, навіть хоч би писала правду?

НАЙТРАГІЧНІША ПОСТАТЬ.

„Правдоподібно найтрагічнішою постаттю на похоронній процесії англійського короля не був ніхто, з англійської королівської родини, але молодий Леопольд, король Бельгії“.

Так пише спеціальна телеграма до „Нью Йорк Таймсу“. Якщо знайшовся читач, що цьому не повірив би, то йому це пояснено: „За останні два роки цей король Бельгії втратив свого батька й свою жінку, а тепер пішов на ще один похорон“.

Щодо жалю по втраті батька й жінки, то це зрозуміло, але при чому тут жаль з приводу смерті чужої людини? Адже смерть чужої людини всякий легко переживає.

КОРОЛІВСЬКІ ЧУТЛИВІ СЕРЦЯ.

А як на похороні знайшлася людина, — а така певно там була — що втратила ще більше осіб за останні два роки?

Це не числиться? Лиш королівський жаль важкий?

Виглядає, що це загальний забобон, що королі чомусь більше відчувують жаль та смутку, ніж „прості“ люди.

Про „простих“ людей думають, як та кухарка, що як її дівчинка питала: „як вам не жаль з живих пискорів шкіру дерти“ — відповіла: „Ох, не журиться, пануючи; пискорі вже до того привикли: з них уже з давніх давн живцем шкіру деруть“.

ЩО ЛИШИЛОСЯ З КОРОЛІВ.

На похороні англійського короля з'явилися п'ять королів: Бельгії, Болгарії, Данії, Норвегії й Румунії. Не були присутні на похороні, лишнілися вдома, теж п'ять: король Альбанії, Швеції, Італії, Греції й Голландії.

За останні часи число монархій в Європі сильно зменшилося. За п'ятьох пам'яті з монархій перейшли на республіки: Португалія, Росія, Німеччина, Австрія й Еспанія, а крім цього майже кожна нова держава, що powstała внаслідок

док світової війни, стала республікою. До цього кілька держав тільки формально монархії; на ділі в них король не має найменшого впливу (або навіть не може бути в країні), бо йому на це не дозволяє диктатор, як це є в Італії й Угорщині.

Де паде республіка, край звичайно до монархії не вертається, а завертає до диктатури. Чи не минули вже часи монархії? Чи не відслужила вона свою історичну службу?

ПРЕДСТАВНИК РОМАНОВИХ.

На похороні англійського короля був теж представник російського царського роду Романових. Маширував між малими, другорядними князиками великий князь Дмитрій, нащадок наймогутнішого колись царського роду.

Про цей рід немало написав у своїй книжці, „The Way of a Transgressor“, американський газетний кореспондент Неглі Фарсон, відомий з того, що, будучи кореспондентом швейцарської газети „Дейлі Нюз“ та почувши про польську паціфікацію Західної України в 1930-ті роки, поїхав побачити її на власні очі й був арештований польським урядом у Львові. Він каже:

„Романови платили власною кров'ю за те, що хотіли мати в Росії тільки дві класи: шляхту й хлопців, та що вважали бізнес негідним себе. Такими справами в Росії вони казали займатися німцям і жидам“.

Ось так похорон Юрія П'ятого з представником Романових і новим англійським королем був немовби великою лекцією історії. Новий англійський король якраз відомий з того, що він власне живо цікавиться бізнесом. Його так і називали найкращим амбасадором англійського бізнесу поза Англією.

КОГО НЕ БУЛО НА ПОХОРОНІ.

На похороні англійського короля не було бувшого німецького цесаря. Дені перед тим він скінчив 77 літ життя й при тій нагоді його пресові агенти запевняли світ, що він чується сильний і дужий.

Однак на похорон англійського короля не поїхав, бо хоч король Юрій це його кузин, на похорон його видно не просили.

І тепер Вільгельмові Гогенцолернові приходить хіба потішатися, як потішався той селянин, що його не просили на комаху до сусіда: „Почкай, почкай, умре й моя мати, буде й у мене комахня, але чорта лисого побачиш, чи я тебе на неї закличу!“

ДО ВІДДІЛІВ „СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ“

Отсим подається до відома, що вислано від Централі Союзу Українок Америки протест до Ліги Націй у Женеві в справі процесу, який відбувся у Варшаві над українською молоддю, під час якого не дозволено тій молоді навіть зізнаватися рідною українською мовою.

Надіємося, що подібні протести будуть вислані з різних наших громад в Америці. Ми певні, що будуть теж влаштовані й відповідні протестативні віча. Супроти цього визнаємо українське жіноцтво, зорганізоване в Союзі Українок Америки, взяти в тій протестативній акції якнайчисленнішу участь.

За головну управу: Анастасія Вагнер, голова; Пелагія Дембінська, секретарка.

ПОЗІР! ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В НЮАРКУ І ОКОЛИЦІ ПОЗІР!
3-тє СОТНІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ ім. Д. ВІТОВСЬКОГО В НЮАРКУ
ВІШАЮЄ АКАДЕМІЮ ГЕРОІВ

Бій під Крутами

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ

Святочна Академія відбудеться
У САЛІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ 229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.
ПОЧАТОК точно в годині 7-мій вечір. ВСТУП вільний для всіх.

Кожний українець знає про подвиги героїв, які сталися під Крутами, тому не сміє бракувати ані одного правдивого українця на тій святі.

Програма Академії: 1. Вступне слово сот. В. Фейло. 2. Співає хор Боян під управою п. проф. Т. Касюкова. 3. Деклямація панна п. Залеска. 4. Учні п. Снігура відіграють пару пісень. 5. Відспіває сольно сопран панна А. Тросцянецька, при пані М. Савіцька Шумейко. Частина друга: 6. Святочну промову виголосить перший раз в Нарку редактор „Націоналіста“, В. Душник. 7. Скрипкове сольно відіграє П. Чуй. 8. Деклямація А. Баран. 9. Промова молодого націоналіста, котрий прибув з рідного краю. 10. Живий образ на сцені.

Чорноморська Січ в Нюарку запрошує всі Січі, націоналістів, січових стрільців і стрілецькі гуртки. Просимо взяти участь в нашостворях.

3 націоналістичним привітом: СЛАВА УКРАЇНІ!

Старшина 3-тєї Сотні Чор. Січі в Нюарку.

„Ворога треба знищити“ — каже Наполеон

Про французького завойовника Наполеона Бонапарте було і є ще й сьогодні багато-багато найрізніших думок у світі. Одні величають його найбільшим з усіх людей, які коли жили на землі. Другі таврують його жорстоким деспотом, який дихав тільки одним пожаданям, а саме: взяти ввесь світ під ноги. А інші знають, що завжди ошоломлені нечуваною величиною подвигів цієї людини, не знають узагалі, чи він людина, чи демон, чи просто диявол. Але якщо там ми ніч і не хотіли підходити до цієї, своєю грандіозністю однієї постаті в історії людства всіх часів і всіх народів, одно притім певне, а саме, що той страшний деспот-Наполеон був дуже розумним чоловіком. Він зумів здобувати світ не тільки своїми незрівняними арміями, але й перевагою свого геніального ума, проти якого всякого роду не потріби на престолах тодішньої Європи мусили виявлятися безпомічними мізеріями. Не в самих же ось великих битвах як геніальний стратег зміг Наполеон перемагати своїх противників. Він умів з ними боротися і як перший дипломат і перший урядовець своєї держави, виявляючи за кожен раз свою вищість над усіма тим, що мав надзвичайне знання життя і людей, Закаптурених лисів умів демаскувати і держати їх від себе здалека. Ніяким запевненням підозрілих осібників не довіряв і не ладився на них покладатися з нічим. А в кожній ситуації намагався віднаходити її безпечну сторону і мав рідкий дар передбачувати майбутнє.

Передовсім одначе не знав він ніякої уступливості відносно тих, про яких був переконаний, що це його вороги.

„Ворога треба знищити!“

Звук він був говорив при кожній нагоді, і тут Наполеон не знав ніяких вимоків, ніяких застерег і ніякого пардону, з цього погляду повний цієї залізної послідовності, яка зрештою була йому питомою в усьому, і щодо якої він один з найяскравіших прообразів у вселюдській історії. А доводиться нам говорити саме сьогодні про те у зв'язку з однією французькою публікацією, а саме книжкою померлого недавно дуже популярного французького історика Ленотра п. н. „Свідомі імператора“. Тут той знаменитий автор намагається в розділі про смерть князя Англіяна — як відомо, розстріляного з наказу Наполеона дня 22 березня 1804 р. — дати нам картину цього трагічного епізоду трохи відмінну, ніж ті, що їх звикли розмалювати історичні підручники пересічного типу.

Для цих підручників ось розстріл бургонського князя

Англіяна це один з найбільш обурюючих злочинів Наполеона, типовий зразок наполеонського насильства і несправедливості та стільки ганебний, що й непростимий акт деспотії корсиканського „бандита на престолі“.

Затеж Наполеон, диктуючи опісля підчас заслання на острові св. Олени свої спомини, каже про те так: „Я мусів тут знищити ворога, що настав на моє життя. Я не міг дати себе вбити, не боронячись відповідно до моїх сил. Я вважав, що ворога треба необхідно знищити, коли хоується мати з його стороною спокій“.

І загалі, всі великі подвиги мого життя, це акти необхідної самооборони“.

І якщо йде про справу, в яку був замішаний князь Англія, то воно і справді так.

Бо найважливіші обставини всієї події ось які:

З історії Великої Революції у Франції (1789) знаємо, що у 1799 проголосив себе Першим Консулом — тобто по нашому диктатором — французької республіки, викликав тим проти себе непримирну ворожнечу як у колах крайніх революціонерів, т. зв. якобінів, так і в партії роялістів, тобто прихильників поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей денно на скривавлений ешафот гильотини. І хоч верховний вождь республіканських військ, ні трохи не спішився прихильники поваленого королівства. Якобінів ось, ті кровожадні гієни революції, похажі подекуди на теперішніх большевиків, ворохобилися проти Наполеона за те, що він залізною рукою держав над у молодий республіці. Не давав розпаношуватися вулицній злочині, не посилав соток людей ден

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЛИТЛ ФОЛС, Н. П.
На інвалідів.

У неділю, 10. листопада, о. П. Боднар відправив в укр. прав. церкві панахиду за поглядних героїв України та виголосив проповідь про визвольні змагання нашого народу й про потребу помічати тим, що колись боролись, а тепер є інвалідами. Описав переведено збірку і вірні зложили дрібними датками \$6.25 на інвалідів. На ту саму ціль жертвувало на зборах 12. січня зі своєї каси тов. Запорозька Січ, від. 330 У. Н. Союзу, \$10, а окремо ще зложили від себе такі громадяни: В. Головатий, Т. Стрик, М. Франків і Н. Паламар по \$1, а В. Петрашек 50 центів. Отже разом вислано через Обеднання \$20.75 на інвалідів.

Н. Паламар.

ВЕБСТЕР, МАСС.

На Рідний Край.

Гром. Антін Лемешка пере-
слав від себе коляду в сумі \$7
через Обеднання, та призначив
\$5 на Рідну Школу, а \$2 на
оборону тих 12 героїв, що їх
судять ляхи.

НЮ ЙОРК, Н. П.

Коляда на Лемківщину.

На повищу ціль зложили ко-
ляду: С. Базар, О. Захар і о.
Весоловський по \$2; І. Доско-
т, Т. Копка, Марія Павл, М. Бой-
чук, М. Цапик, Т. Кохановський,
О. Вертусі, М. Сова, М. Миши-
шин, І. Мадей, П. Грушкевич,
П. Кохановський, А. Брила й
М. Тутко по \$1; Г. Цап, М. Сап-
ка, М. Пристап, П. Полянський,
В. Мельник, В. Кацаба, І. Кли-
сін, І. Рінго, Т. Чех і Т. Копка
по 50 центів; М. Рушак 35 цен-
тів і І. Балеявич 25 центів. Разом
заколядовано \$25.60. Ко-
лядували: О. Роман, В. Карбо-
вник, С. Мельник. До цієї ко-
ляди долучено ще \$5 з відчиту п.
Ляховича, отже разом висла-
но \$30.60 до касієра Організа-
ції Оборони Лемківщини.

Т. Копка.

ГАРТФОРД, КОНН.

На Рідну Школу.

Дня 12. січня відбулася за-
бава для наших громадян Білі-
муків з Вінзор у галі укр. го-
рожанського клубу. Пані І.
Ганкевич промовила до гостей
та представила їм теперішню
важке положення нашого на-
роду. Також попросила при-
сутніх зложити жертви на
Рідну Школу. Тоді пані П. А-
панович і М. Курдіна заня-
лися збіркою, яка принесла

\$8.20. Жертви зложили: І.
Ганкевич і І. Бойко по \$1; Л.
Сидорак, М. Гудима, А. Ко-
вальський, П. Щербак, С. Му-
сичук по 50 центів; О. Білі-
мук, З. Калмуцька, С. Загород-
ний, Н. Овсійчук, А. Бонк, П.
Смик, М. Смик і Ф. Шаркевич
по 25 ц., а решту дрібними
датками. Гроші переслано че-
рез Обеднання.

М. К.

ДЖІРАРД, О.

На народні цілі.

Гром. Іван Кравець переслав
через Обеднання свою коляду
в сумі \$5, призначуючи її на
Рідну Школу, визвольну бо-
ротьбу, політичних в'язнів та
на Просвіту на Лемківщині.

ФОРД СІТІ, ПА.

На народні цілі.

На річних зборах горожан-
ського клубу ухвалено висиг-
нувати з каси клубу \$15 та
вислати ті гроші через Об-
еднання, призначуючи по \$5
на Лемківщину, Рідну Школу
та на оборону політичних в'яз-
нів, що їх судить Польща.

Стефан Шанайда.

КРОМПТОН, Р. АЙ.

На інвалідів.

Дня 12. січня тов. Запорозька
Січ, від. 246 У. Н. Союзу, у-
ладило святкову вечерю. При
веселій забаві передсідник від-
ділу, Г. Притула, попросив го-
стей не забути про тих, що
страждали своє здоров'я в бо-
ротьбі за волю України. Тоді
Г. Придула й П. Коць занялися
збіркою, яка принесла \$5.
Гроші вислано через Обеднан-
ня на інвалідів.

НЮ ЙОРК, Н. П.

Жінки на край.

Жіночий відділ Укр. Дем.
Клубу ухвалив на річних збо-
рах дати коляду в сумі \$12
на такі цілі: по \$5 на інвалі-
дів і шпиталь у Львові, а \$2
на „Жіночу Долю" в Коломиї,
що й вислано.

Марія Ленчук.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, КАЛ.

На засуджених у варшавськ. процесі.

Мій муж, литовець з роду,
і я, вчитувалися в той варшав-
ський процес і подивлялися тих
нових наших героїв, що їх там
судили. Дай Боже, щоб земля
наша видавала їх більше. В тім
лісті, заснало до редакції \$3
від нас обох на поміч засу-
дженим у варшавськ. проце-
сі, або їхній рідні. Хай хоч тим
вискажемо наші симпатії з ни-
ми.

Анастасія Мордусова.

ПОЗІР! АНСОНІЯ, КОНН., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ ХОР
при церкві св. Апп. Петра і Павла улаштує
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 1-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1936 РОКУ
В ЛІБЕРТІ ГАЛІ при Мейн вулиці, Ансонія, Конн.
Початок в годині 8-мій вечір. Вступ 40 центів.
Українська оркестра з Вулкет, Р. А.
Шановні українці зі святу Конн! Прийдіть на цей баль, а до-
бре забавитесь при добрій українській оркестрі. Члени тої оркестри
з тої Банди, що брала участь у святкуванні 300-річчю ювілею
св. Крестителю.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА!
ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ІМ. ІВАНА ГОНТИ
відбудеться
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 1-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
НА ГАЛІ П. МАРАДІ,
53 RANKIN STREET, NEWARK, N. J.
Початок точно в годині 7-мій вечір.
Музика добірна. Вступ 25 центів.
Комітет.

УВАГА! БРУКЛІН, Н. П. УВАГА!
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТ. КЛУБ, 186 BERG AV., ВЛАШТУЄ
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 1-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
В GRAND PARADISE BALLROOM, 318 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
До танків буде пригравати Українська Оркестра.
Початок в годині 8-мій вечір. Вступ 55 центів.
Шановні Громадяни, а переважно на Норт Сайду і Вільямсбургу, візьмім
якнайшвидше участь в тім підприємстві. Не поспіємо сказати: е, що
там баль. Тут йде про інше річ, а це заступити Національного Дому в
Брукліні, Н. П. Не забувайте, що весь дохід призначений на ту ін-
ституцію, котра вскорі повстане. До побачення на бали. — Комітет.

УКРАЇНСЬКА АПТИКА
НА ЗАМОВЛЕННЯ ВИСИЛАЄМО
асякі медичні, туалетні річі та все інше, що припадає
по американських аптиках.
Маємо також усі краєві лікувальні зілля. Замовлення
виконуємо точно і негайно. Довільні існування й прак-
тика мого заведення гарантує добру якість.
Пишіть по ціні на адресу: 290-
NORTH AMBOY PHARMACY,
712 State Street, Perth Amboy, N. J.
Власник: ПАВЛО ГАВРИЛІВ.

В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО ДОМУ
217-219 ІСТ 6-ТА ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ,
МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТИСЬ
при кожній нагоді Вашої у нас привабливості.
ВЛАСНИКИ ГОСТИННИЦІ, Денис Гула й Ліля Гузар,
РАДО ВИТАЮТЬ СВОІХ ГОСТЕЙ.

EAGLE REGALIA CO.
Виробляє:
ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ,
ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТ-
СЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.
Коли ваше братство, товариство чи сестринство хоче бути
здоровим, хай піде на замовлення на пробу.
Каталоги, інформації і пробні зразки вишлемо Вам на ваше
заявлення БЕЗПЛАТНО.
298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Дорбий пес.
— Знаєш, Апфельбаум, я маю пса, який чує
мене на мильо... Що ти на це скажеш?
— Що я скажу? Я на твоєму місці викупався би!

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Як Тарзан переконався, що
його не побачили, він поло-
жився на землю, а потім по-
повз поза хату, поки не міг
побачити сторожа. Тут поле-
жав якийсь час, як звірюка в
людській подобі, ждучи на
свою добычу.

Знаючи людей, він знав, що
незадовго прийде хвиля, якої
йому було треба. Незабаром
сторож схилювався на стіну ха-
ти. Потім його щоква впала на
груди, його голова хиталася
на боки, а його уста відкрили-
ся. Змінювалося темпо його від-
диху. Він спав.

Тарзан устав тихенько та
підійшов до сплячого чолові-
ка. Він мусів уважати, щоб
той не видав зі себе окрику
й не наробив галасу. Скоро,
як галюка, Тарзанові руки ки-
нулися вперед. Хруснуло щось
у хребті, як під сталевими
пальцями зломився карк.

Тарзан заніс трупа в темну
хату. Там він поглянув довко-
ла за Велшем. Він потряс ним
уважно, держачи одну руку
готову, щоб здригнути його
крик. Але бранець не рухався.
Тарзан потряс ним іще раз,
але знову без висліду. Неаж
бідний Томі помер?

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ.

ШКАГО, ІЛЛ.
До членів У. Н. Союзу і всіх
українців доброї волі
в Шкаго!

Отрим маємо честь повідо-
мити всіх членів У. Н. Союзу
і всіх українців загальн. міста
Шкаго й околиці, що дня 2
лютого, в неділю, відбудеться
Перший Репрезентативний
Баль усіх відділів Українсько-
го Народного Союзу в Шкаго-
й околиці. Баль відбудеться
в українській салі під ч. 1944
Ірі вул. Чому названо цей баль
репрезентативним? Тому, що
на цій балі буде зарепрезен-
товане все членство У. Н. Сою-
зу в Шкаго, що цей баль має
вказати чисельну силу Вели-
кої Родини У. Н. Союзу в Шка-
говській метрополії! Репрезен-
таційний і цей баль ще й
тому, що на нього запроше-
но визначні особи міської і
стейтової політичної репрезен-
тації обидвох американських
партей! Репрезентативний є він
тому, що його улаштують всі
відділи У. Н. Союзу в тій око-
лиці на те, щоб чистий дохід
з цієї імпрези призначи-
ти до існуючого вже фонду
будови „Дому Українського
Народного Союзу" в Шкаго.
Не треба багато розводитися
про те, що такий дім по-
трібний. Кождий українець
доброї волі бачить, як мар-
нується в Шкаго наша молодь,
як оминає скарливі українські
галі, як пропадає по чужих
спортових товариствах і за-
камарках. Наші галі є голов-
но в безземеллях. Вони задо-
воляли старих емігрантів, синів
українського села, та не про-
мовляють вони до душі наших
дітей, дітей міста.

Молодь, а зокрема молодь
поневоленого народу, завжди
рвалася до сонця і волі, до
більших просторів, і їй тісні
наші льокалі не вистачають.
І не нам спиноувати цей при-
родний розгін молодого по-
коління, бо бій проти природ-
ної почувань людини є зго-
ри засуджений на невдачу, а
в додатку є ще марнуванням
сил, е, так би мовити, „бороть-
бою Дон Кіхота з вітряками".
Зате є нашим обов'язком ске-
рувати цей природний розгін
наших дітей у відповідне ру-
сло, в русло найсильнішої і
найстаршої української, не
лише запомогою, але й на-
родної організації по тім боці о-
кеану — Українського На-
родного Союзу. Тим саме руслом
має бути в Шкаго „Дім Ук-
раїнського Народного Союзу". В
його користь рішили відділи
Батька Союзу влаштувати Пер-
ший Репрезентативний Баль у
неділю, дня 2 лютого 1936 р.,
в салі 1944 Ірі вул.

До переведення цієї імпре-
зи є вибраний окремий
Балетний Комітет, що в цих
кількох рядках відкликається

до всього українського грома-
дянства міста Шкаго й око-
лиць. Прохає його взяти ма-
сову участь у тому підприєм-
стві. Мороз, сніг, дощ й ін-
ші вини сили не можуть бути
для нікого перешкодою у
день 2 лютого, щоби не взя-
ти участі у вище згаданій Со-
юзовій забаві. Подбайте на-
перед про те, щоби бути віль-
ним у день 2 лютого! Не за-
будьте змобілізувати до уча-
сти своїх дітей, маленьких і ве-
ликих, своїх сусідів, кривих і
знайомих! Продавайте напе-
ред тікети! Зробіть усе, що у
Вашій силі, без лицемірства і
викрутів, щоби зробити вище
наведений баль — дійсно ре-
презентативним!

Українці міста Шкаго й око-
лиці! Крикніть усі разом:
„Хто живий, вставай і поспі-
шай на Перший Репрезента-
ційний Баль".
Балетний Комітет відділів У. Н.
Союзу в Шкаго.

УВАГА! — ТРЕНТОН, Н. ДЖ. УВАГА!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛ. ГРОМАДА,
при участі місцевих братств, това-
риств і Гом. Клубу влаштує
В НЕДІЛЮ, 2. ЛЮТОГО 1936
В САЛІ ПІД Ч. 18 WOODLAND ST.,
TRENTON, N. J.

СВЯТО ЗЛУКИ

І ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЩЕ з причини
засуду української молоді.
Початок в годині 7:30 вечір.
Виступити ме мш. хор „Бачурист".
На це величаве свято і віще запро-
шуємо всіх місцевих українців, а та-
кож і близьких сусідів. — Комітет.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.
Дня 18-го січня б. р. утрати-
ла громада в Росфорді, О. д. же
вищу, працюючу і жер-
твобуду громадянку бл. п.
Анастасію Лисин. Покійна ро-
дилася в селі Писковичі, по-
в'ї Ярослав, як донька Андрія
Мазура.

До Росфорду прибула в 1923
р. і від цього часу широк
працювала як членкиня і урядни-
ка сестринства Н. З. П. Д. М.
і церкви св. Арх. Михайла. На
кілька днів перед нашими Ра-
даними святами застудилася і
хоч не була при добрім здо-
ров'ї, таки померла 8-го січня
своїм автом наших колядників
з Росфорду до Тольдо, Огайо.
Тим погіршила стан свого здо-
ров'я і за кілька днів померла
в шпиталі на заваляння дегенів,
проживши 38 років.
Похована була в Росфорді і Марію.
В похороні, що відбувся 21. січ-
ня, взяли участь сестринство і
багато людей наших і чужих з
Росфорду, Тольдо і Дітройт.
(огол.) В. І. П.

Сила привички.

Одного редактора запросили
на п'яний, посадили за стіл
і просять:

— Іжте, споживайте Божі
дари на здоров'я.

Редактор спорожнив одну
миску, а далі й другу — але
йому присувають іще одну і
далі просять.

— Не гнівайтесь, вибачте, а-
ле через брак місця мушу вам
подакувати. Підє хіба другим
разом.

PAIN-EXPELLER
НА РЕВМАТИЧНІ БОЛІ
знімає сльозного і сніг
ЯКОРОВОГО
ПЕІН-ЕКСПЕЛЛЕРА
На скорі й певну
полегшу

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО старшої дівчини, або
жінки в середньому віку, до поміч-
и у хаті. Добра люди і стає заняті.
По дальшій інформації прошу голоси-
тися до: 24-6

WILLIAM HAWRYLUK,
U. N. Corp., Highland, N. Y.

З ПРИЧИНИ СТАРИХ ЛІТ продаж
або вкредиту БУЧЕРНЮ з інвента-
ром. Бізнес дуже добрий і виробле-
ний у центрі української колонії. Го-
лосіться на адресу: 20-6

PEREGRIN PARTEL,
420 Lehigh Avenue, Palmetton, Pa.

ДАРОМ РЕНТ ДО 1-го БЕРЕЗНЯ.
До винайняття 4 світлі кімнати,
зі всім уліпшенням і щойно вдеко-
ровані. Галляка підлога. Добре дер-
жана хата. Рент \$13. Голосіться на
адресу: 25-6
174 — 12th STREET, near Grove St.,
JERSEY CITY, N. J.

НА ПРОДАЖ ГОЛЯРНЯ
506 E. 8th St., New York
дуже дешево. Добра нагода для у-
країнця, поляка або руського голяря.
Голосіться до: 25-6
F. Dmytrowich,
506 E. 8th Street, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урадові години: рано від 10 до
12, вечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.
Д-Р ПЕТРО РОМАНІВ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-
ХІРУРГ
810 East Allegheny Ave.,
PHILADELPHIA, PA.
Phone: REGENT 6363

ONUFREY'S
BEAUTY
CULTURE
COMPLETE AND
BRUSH-UP
Courses at very low rates.
Private instruction — Earn while
you learn.
FINISHING SCHOOL
Weekly payments.
Beauty Parlor Experience Given.
Entrance: "Arcadia Theatre"
1931 BROADWAY
and
116 West 65th STREET
NEW YORK, N. Y.
Telephone: SUsquehanna 7-7675

НАЙГІРШЕ ХОРІ,
НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЙ!

Даром пробка
ЗІЛІЯ
МІЛЕРТОН

СЬОГОДНІШНЄ ОГОЛОШЕННЯ У
ВАШИХ РУКАХ МОЖЕ БУТИ
ВАШИМ ПЕРШИМ СТУПЕНЕМ ДО
ЗДОРОВ'Я.

Хочемо, щоб найбільше людей пізна-
ли це відоме лікарство, знане, котре
доконало таких чуж у недугах шлунока,
ревматизму і неуги нерок.

Одна Велика Коробка \$1
вистане майже на цілий місяць поміч
для найгірше хворого.

Спеціальна оферта читачам
„Свободи":

[ ] \$1.00 за одну коробку Мілertonу.
[ ] \$1.50 за дві коробки Мілertonу.
[ ] \$2.00 за три коробки Мілertonу.

Питайте за зіллям Мілerton у вашій
сусідній аптиці, а як там його не ма-
ють, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.
Потребуємо агентів.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЮ
ЙОРКІ І ОКОЛИЦІ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.